

SPOMNITE
SE
SLOVENSKIH
BEGUNCEV
S KAKIM
DAROM!

AMERIŠKA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

AMERICAN HOME

CLEVELAND 3, O., MONDAY MORNING, APRIL 15, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Kar je preveč, je preveč

Tako je, da človek nikdar ne ve kdaj se bo zameril. Iz Uniontown, Pa. poročajo, da se je neka boljša polovica tako razjezila, ker ji močiček ni prinesel rož, da je šla na sodnijo in ga tožila za razporoko. Ampak glavni vzrok ni bil v tem, ker ji jih ni prinesel, ampak v tem, ker ga je na to opozorila (seveda prav prijazno), jo je povabil na izprehod in gredečo jo pahnil v neko grmičje polno rož. To je bilo pa dovolj in užaljena rožca med rožicami je urno stopila na sodnijo in pojarala gospoda sodnika za razporoko in — dobila jo je.

Clevelandska policija bo pregledovala stare avtomobile v prometu

Cleveland. — Avtomobilisti, ki vozite že bolj stare avtomobile, skrbite, da bodo isti v redu, kajti policija bo od 15. maja pa do 1. julija posvetila posebno pažnjo takim avtom, ki spadajo bolj med starino kot pa na cesto. Tako je določil prometni komisar Martin A. Blecke.

Vsak voznik takega starega avtomobila, ki bi se znašel v kakšni nezgodi ali bi kršil prometno postavo, bo od policije ustavljen in njegov avto preiskuščen. Če bo policija pronašla, da avto ni v pravem stanju za na cesto, ga bo lastnik moral dati v popravilo in potem v določenem času zopet pripeljati policiji v pregled.

Z masnim samomorom hočejo doseči svoj cilj

Rim. — Sem je dospela brzojavka iz italijanskega pristanišča La Spezia, kjer je na ladji 1.100 Judov, ki so namenjeni v Palestino. V brzojavki, ki jo je prejela judovska federacija v Rimu, dotični potniki grozijo s masnim samomorom, če se jih ne pusti nadaljevati pot, kamor so namenjeni.

Amerikanci so za to, da varnostni koncil zasliši tudi Španijo

Vrjetno pa je, da bodo poljske obdolžitve španije tudi dobile podporo

Washington. — Diplomatski krogi so mnenja, da naj bi varnostni koncil združenih narodov zaslišal tudi zastopnike španske vlade glede obdolžitve poljskih delegatov, da se v španiji zbirajo nacistični učenjaki in tam s podporo španske vlade delujejo na raziskavanju atomske sile in drugem vojnem orožju.

Iz španskih krogov se zatrjuje, da španska vlada ne ve ničesar o kakem delovanju nacističnih učenjakov v španiji. Španski kabinet je tudi označil poljske obdolžitve kot krivične. Iz tega razloga je španija pripravljen, da lahko zastopniki združenih narodov pošljejo v španijo svojo posebno komisijo, ki naj sama preišče in se prepriča, koliko je resnice na obdolžitvah glede nemških učenjakov in da je španska vlada taka nevarnost za svetovni mir.

Ameriška vlada je tudi za to, da se vse obdolžitve španije natančno preišče in naj koncil potem sodi, ko bo imel vse in zadostne dokaze na rokah.

Ogrska bo plačala prvi obrok Rusiji

Budapest. — Ogrski parlament je sklenil na svojem zadnjem zasedanju, da bo Ogrska še letos plačala prvi obrok vojne odškodnine Rusiji.

Iz vladnih krogov se tudi zatrjuje, da je Ogrska pripravljena poravnati vso škodo prizadano Sovjetski zvezi, vendar bi tozadevna pogodba ne smela presagati ali preobremeniti finančnega stanja dežele.

NAM JE TUKAJ DOBRO, ZATO SE PRI VSAKI PRILIKI SPOMNI-MO NA BEGUNCE

Mihajlovičeva krivda dovolj jasna

KER NISO DOBILI ZVIŠANJA PLAČE ODŠLI NA STAVKO

Cleveland, O. — Danes zjutraj so odšli na stavko delavci pri National Screw & Manufacturing Co.

Unijski zastopniki zahtevajo 18 in pol centa povišanja na uro, a kompanija pa je ponudila samo 7 centov, kar so delavci odklonili in odglasovali za stavko.

Radi pomanjkanja mesa bodo mnogi mesarji morali zapreti svoje mesnice

Cleveland. — Walter Steppke, predsednik organizacije clevelandskih mesarjev se je izrazil, da ker je vedno večje pomanjkanje mesa, da bo mesarji pričeli misliti na zapiranje svojih trgovin in da bo najbrže treba pričeti z nekakim prestovolnim racionaliziranjem mesa stalnim odjemalcem. Mr. Steppke je tudi rekel, da on ni za zapiranje mesnic in da bi morali mesarji imeti svoje mesnice odprte, dokler imajo le kaj karkršne koli vrste mesa na rokah.

Glavni vzrok pomanjkanja mesa pa je v tem, ker živinorejci ne dobe zadostne cene za živino in zato so je sedaj na pomlad raje spustili na pašo kot pa bi jo prodali pod ceno. Preiskave so tudi dognale, da je 83 odstotkov vsega mesa, ki je danes na trgu, v rokah črne borze.

Kardinal zapustil \$325, razdal \$500,000

St. Louis. — V tem mestu je bila odprta oporoka pokojnega kardinala Johna Glennona, ki je pa v veliko začudenje vseh, zapustil samo \$325.07 osebne lastnine, kljub temu, da je bil kot nadškof upravitelj \$30,000,000 vrednega škofijskega imetja.

Na njegovem domu so dobili \$21.25 v gotovini, eno novo obleko in \$8.82 v povračilu od preveč vplačanega dohodninskega davka. V dobi 42 let škofovanja pa je pokojni kardinal razdal v razne dobrodeltne namene nad \$500,000.

Proizvodnja penicilina se je povečala

Washington. — Administracija za civilno produkcijo, naznanja, da se je produkcija penicilina povečala od decembra meseca do sedaj za 300 odstotkov. Vendar pa ga še ni dovolj za splošno civilno uporabo.

KITAJSKI KOMUNISTI NAPADLI ŽELEZNICO V MUKDENU

Chungking. — Krog 30,000 kitajskih komunističnih vojakov je napadlo železniško progo Peiping-Mukden. Poroča se, da je bilo več osebnih vlakov prevrnjenih, proga razdejana, mostovi razrušeni in to samo zato, da bi se ovrlo permikanje nacionalističnih čet v Madžurijo.

Vladne čete se pomečejo kljub temu proti Chungchunu. Najhujši boji med vladnimi in rdečimi četami pa so bili krog Shanhaikwana, kjer so nacionalistične čete bile na straži ob železniških postajah.

Jugoslovanska vlada pravi, da so zločini generala Mihajloviča, četniškega vodje, preveliki in tako grozni, da ne more biti nobenega dvoma več ali razprave glede njegove krivde.

Washington. — V odgovoru, ki ga je jugoslovanska vlada poslala na ameriško noto, v kateri je naša vlada zahtevala, da bi ameriški avijatičarji pričali pri razpravi proti generalu Mihajloviču, pravi jugoslovanska vlada, da so Mihajlovičevi zločini preveliki, da bi bila o tem potrebna še kakšna nadaljna razprava glede njegove krivde.

Državni departmanj v Washingtonu je obelodanil odgovor jugoslovanske vlade na noto naše vlade, v kateri je bila podana zahteva, da se da priliko ameriškim avijatičarjem, da bi pričali v prid četniškega vodje gen. Mihajloviča, ki je bil zajet po Titovih ljudeh zadnji mesec.

Četniški vodja, ki je se pred par leti veljal za legendarnega junaka, ki so ga slavili v Ameriki in Angliji, kot prvega vojskevodjo v Evropi, ki se drznil postaviti po robu samemu Hitlerju, je danes v rokah Titovih ljudi in se bo moral zagovarjati radi velikih zločinov, ki jih je v času nemške in italijanske okupacije zagrešil napram jugoslovanskemu narodu.

Jugoslovanska vlada je zavrnila ameriško ponudbo, da bi naši avijatičarji pričali pri obravnavi za Mihajloviča in sicer s pripombo, da je edino jugoslovansko vojno sodišče poklicano zato, da lahko pozove priče, če jih potrebuje in da je bila ameriška nota glede Mihajlovičeve krivde neutemeljena.

Sodnik je odklonil \$50, a je vzel \$5

Cleveland. — Pred sodnika je prišel pijanček in priznal, da je bil pijan in da je s tem povzročil precej sitnosti. Pripravljen je bil plačati \$50, a sodnik ga je obsodil samo na globoko \$5 in poravnavo stroškov.

Rusi letos ne bodo trpeli žeje

Moskva. — Ruske pivovarne so zopet pričele obratovati. Mnogo njih je bilo tekom vojne spremenjenih v vojno industrijo. Za letošnje poletje nameravajo zvariti 347,000,000 litrov pive.

Vedite, da pri prehodu čez cesto ne boste nikdar prečeli previdni. Posebna previdnost pa je potrebna v mraku in ponoči.

RUSKO-NEMSKI PAKT PODRL NAČRTE FRANCOSKO-ANGLEŠKE DIPLOMACIJE

Poljska agencija PAT, ki izhaja v Rimu, prinaša v eni zadnjih številkih poročilo iz Londona, ki se glasi:

"Ruski tednik 'Boljševik' je v eni zadnjih številkih prinesel članek, ki obravnava zadnje dogodke pred izbruhom vojne leta 1939. Zlasti natančno obravnava brezuspešne poskuse anglo-francoske diplomacije, ki bi s Sovjetsko Rusijo sklenili zvezo ter pogajanja med Ribbentropom in Molotovim, ki so uspešno sklenila znani pakt 23. avgusta 1939. Nato ruski tednik 'Boljševik' pravi takole:

"Zaradi rusko-nemškega pakta, ki je bil sklenjen 23. avgusta 1939 so propadli načrti reakcionarne francosko-angleške diplo-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Pismo ima pri nas —

Perušek Franc, doma iz Novoga pota št. 2, obč. Vel. Lašče; piše mu nečakinja Slava Turk. Bavdek Tone in Lojze, nekje v Minnesoti; piše Bavdek Franc.

Prišli na pogreb —

Na pogreb Frank Zakrajšeka sta dospela brata p. Kazimir in Leo Zakrajšek. Pater Zakrajšek je tudi opravil pogrebno mašo za pokojnim bratom, pri kateri sta mu asistrala Rev. A. Bombach in Rev. F. Baraga.

Doma iz bolnišnice —

Joseph Režek, 1434 E. 61. St. se je povrnil iz bolnišnice in ga prijatelji sedaj lahko obiščejo na njegovem domu.

Prememba seje —

Društvo Sv. Helene št. 193 KSKJ bo imelo svojo redno sejo v torek 16. aprila namesto v četrtek. To velja samo za ta mesec.

Hčerka je —

Pri družini Mr. in Mrs. Frank Klančar na 6710 St. Clair Ave. so se oglasile vile rojenice in pustile za spomin zalo hčerko prvorojenko. Tako je postala Mrs. Ana Klančar, 1133 E. 72. St. prvič stara mama. Čestitke.

Vabilo na sejo —

Nocoj se vrši redna seja dr. Sv. Antona št. 138 CKO.

Bo pobirala assessment —

Tajnica dr. sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ naznanja, da bo nocoj od 6 do 7 pobirala assessment v šoli sv. Vida.

Seja Škrjančkov —

V torek ob 7:30 zvečer se bo vršila seja mladinskega zbora škrjančkov v S. D. domu na Recher Ave. Starši so prošeni, da se gotovo udeležijo radi blazajočega se koncerta.

Francija bo opustila kaznilnico na razupitem "Hudičevem otoku"

New York — Francoska vlada je sklenila opustiti kaznilnico na "Hudičevem otoku," kjer so bili zaprti nevarni zločinci, ki so bili obsojeni na dosmrtno ječo.

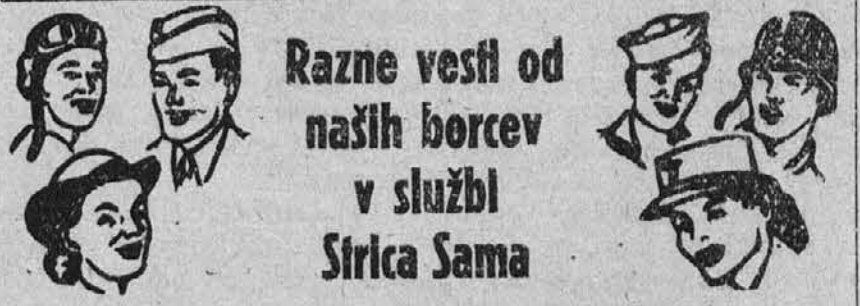
Vladni zastopnik maj. Charles A. Pean, ki je obiskal to kazensko kolinjo, je dal povelje, da se ta odluk francoske vlade izvrši. Vse jetnike s tega otoka bodo ali poslali nazaj v Francijo ali pa jih naselili po raznih francoskih kolonijah v Severni Afriki in Indiji. Za popolno preseljenje teh kaznencev, ki jih je krog 6,000, pa bo vzelo najmanj tri leta, je rekel Pean.

V počasnosti so prekoslili celo polža

Bristol. — Precej razjedeno pismo, ki je nosilo poštni pečat Watchet, Somerset je prejela Midland banka v tem mestu. Poštni uradnik je napisal na pismo šaljivo pripombo: "Razjedeno od polžev v poštnem nabiralniku."

Princ Nashimoto je bil izpuščen na svobodo

Tokijo. — Zavezniški glavni stan naznanja, da je bil princ Morimasa Nashimoto, star 73 let in ki je bil zaprt pod obdolžbo vojnih zločinov, izpuščen na svobodo radi pomanjkanja dokazov.

Razne vesti od naših borcev v službi Sirica Sama

Pvt. Paul C. Gliha, sin Frank iz 7720 Isler Ct., pošilja pozdrave iz Nemčije vsem svojim prijateljem v Newburghu. Prav veselo ga bo, če se ga prijatelji spomnijo s kakšnim pisemcem. Pišite mu na sledeči naslov: Pvt. Paul C. Gliha, ASN 45004050, C. E. 16 Inf., APO 1, c-o P. M., New York, N. Y.

Mrs. Angela Burich je prejela od vojnega oddelka poročilo, da je njen soprog Lt. George E. Burich Jr., ki je bil prvotno poročan med pogrešanimi od 7. aprila lanskega leta, bil ubit v bojnih nad Nemčijo. Zapuška žaluječo soprogo in šest mesecev

Vprašanje, na katerega mi ne vemo odgovora:

Dne 19. septembra 1943 so partizani v zvezi z La-hi prišli k predaji vaške straže na Turjaku. Laški topovi in tanki so zrušili grad in onemogočili nadaljni odpor. Slovenski partizan in laški badoljevec sta skupno praznovala zmago nad slovenskimi fanti. Skupno sta planila po njih in jih vlekla v klenjene v mučenje in smrt. Vprašujemo, kdo je bil "narodni" izdajalec, tisti, ki se je zvezal z Lahom proti Slovincem, ali tisti, ki se je branil pred nečedno mednarodno druhaljo?

Frank Skerbec

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
(JAMES DEBEVEC, Editor)6117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$3.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po raznašalcih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:

United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$3.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 74 Mon., April 15, 1946

Odlomek iz tržaškega pisma

Trst in naša Primorska sta vsaki dan večkrat imenovana v časopisih. Vedno večjo pozornost vzbujajo vprašanja, kako bodo "veliki" rešili to največje slovensko narodno vprašanje. Zato mislimo, da bo naše čitatelje zanimal odlomek pisma pisanega v Trstu v začetku tega meseca.

"Komisija, ki se je tu mudila, da v imenu velenih preštudira primorsko vprašanje, odhaja v London. Vse je prepričano, da ta komisija ni prišla do nikakega sporazuma in da ni dognala ničesar novega. Kaj naj tudi dožene? Geografska pozicija Primorske se radi komisije ne bo spremenila in tudi nikomur ni neznana. Narodno stanje prebivalstva je tako dognano, da bi se reklo nositi vodo v Sočo, če bi hotel kdo dokazovati, da ena vas več ali manj pripada Slovincem ali Furlanom. Vsak dobro ve, pri čem je; gre samo za odločitev. Ta pa ne bo padla v Trstu, ampak kjer bodo zborovali odločilni trije.

Zato tudi mislijo trezno misleči tukajšnji krogi, da so bile čisto odveč slovenske komunistične demonstracije po Trstu in Gorici. To morda daje korajžo komunistom samim, tudi pospešuje njihovo organizacijo, saj so take demonstracije nekaj podobnega kot manevri za armado. Mnenja o tem, kam naj pripada Primorska pa to gotovo ni spremenilo. Ne samo v Trstu in Gorici, ampak tudi po deželi je bilo vse v slavlolihi, zastavah, napisih in okraih. Povsod seveda na najbolj vidnem mestu rdeča peterokraka zvezda, povsod komunistični znaki, srp in kladivo. Če bi bilo to sploh kakega pomena, bi to protikomunistične Amerikance in Angleže v komisiji k večjemu odbijalo.

Komunisti delajo seveda vse to na — rusko korajžo. S popolno gotovostjo računajo, da se bo Rusija zavzela z vsemi silami za to, da se zahteve Jugoslavije v polni meri upoštevajo. Jugoslovanska zahteva je s slovenskega narodnega stališča čisto pravilna. Jugoslavija zahteva vse do zadnje slovenske vasi tudi zapadno od Soče, pri tem pa skusa izločiti vse Furlane na Goriškem, v kolikor je to geografsko sploh mogoče. Če zavzniki tej zahtevi Jugoslavije ne ugodijo, store gotovo veliko krivico Slovincem. Za Trst zahteva Jugoslavija, da postane ena federativna enota v sklopu jugoslovanske države. Da to ni posebna koncesija Italijanom, je jasno, ker tu vsakdo ve, da je Titova Jugoslavija dejansko vladana čisto centralistično in so pokrajinske vlade samo igrače v rokah beigradske centrale. To vedo naravno tudi Angleži in Amerikanci.

Slovensko ljudstvo po vsej Primorski je soglasno, da ne mara biti niti en dan več pod Italijo. V tem ni nobene razlike med slovenskim prebivalstvom, ki je tako težko preiskovalo gospodstvo laških nasilnikov. Tudi marsikaj tržaški Italijan bi bil iz gospodarskih razlogov raje tam, kjer so Slovinci, če ne bi sedaj vseh strašil komunistični režim v Jugoslaviji.

Tudi mnogi Slovinci se tega režima zelo boje. Kot najbližji sosedje vidijo, kaj se godi tam preko meje. Vidijo, kako malo tam pomeni življenje posameznega človeka. Ljudi "likvidirajo" za vsako malenkost. Osebnosti svobode ni, svobode tiska ni, svobode združevanja ni. Katoličani s strahom slišijo, kako se je zredčila slovenska duhovščina v Sloveniji. Vsak ve, da begunski duhovniki niso bežali tja v en dan, ampak so poznali ljudi, pred katerimi so se umaknili. Tudi ni tu nobena tajnost, da je po ječah ogromno število duhovnikov. Tudi noben komunist ne bo rekel, da so to sami protidržavni ljudje.

Kljub vsemu temu pa stoji tudi primorski katoličani dosledno na stališču, da hočejo biti v celoti združeni s svojim narodom onstran prejšnjih mej. Vedo, da bodo pod Titovim režimom silne žrtve terorističnega komunizma za nje, toda prepričani so, da komunizem enkrat mine, narod pa ostane. Tako je goriška duhovščina 7. februarja v "Slovenskem Primorcu" podala izjavo, kjer apelira na zaveznike in poudarja, da slovenski narod ne sme biti več razdeljen in da mora zadnja vas pod Kaninom spadati k slovenski politični enoti. Poudarjajo, da je edino naravno, da so vsi Slovinci združeni v federativni Jugoslaviji. Obenem pa brez strahu govore zaveznikom, da vlada sedaj v Jugoslaviji surova komunistična diktatura.

Ob tem splošnem razpoloženju je kar izginila akcija, ki je hotela začeti z gibanjem za nekako samostojno Julijsko Benečijo, kjer bi bili Slovinci in Italijani enakopravni, pa neodvisni od Italije in Jugoslavije.

Razumeli boste, da je tu glavni predmet vseh razgovorov, kje se bo Trst končno znašel, ali v komunistični sferi vzhodnoevropskih narodov pod vodstvom ruskih boljševikov ali v zapadni demokratični skupini. Vsak ve, da se tu križajo dvojni interesi: Na eni strani idejni boj med komunizmom in zapadnim pojmovanjem demokracije, na drugi strani pa imperialistične težnje Rusije in Anglije. Zapadni zavezniki so pomagali Rusiji, da je osvojila Jugoslavijo za komunizem. Z nepremišljeno podporo Titu in njegovim partizanom so sami pripomogli, da danes trka komunizem na vrata Trsta. Sedaj skušajo ustaviti ta pohod komunizma prav na meji Italije. Angleži so dalje spustili Ruse skozi Jugoslavijo na Jadrani. Sedaj se zavedajo nevarnosti in bi radi vsaj Trst iztrgali iz ruskega objema, ker je to pač najboljše luka na Jadranskem morju. V veliki diplomatski igri

so obenem s Trstom Tripolitanijski, Dodekanes in Dardanele. Kdo ve torej, kakšna bo končno kupčija, kaj bo eden odnehal in kaj drugi. Nekateri mislijo, da bodo Angleži pri Trstu odnehal, da rešijo lažje Dodekanes in Tripolitanijski. Drugi spet mislijo, da za Rusijo Trst le ni tako pomemben kot izgleda na prvi pogled, ker more Rusija na Jadrano izdelati kako drugo luko in usmeriti od nje odvisne narode tja. Gotovo je, da mi Slovinci pri odločitvi o najvažnejšem našem vprašanju nimamo nikake besede. Usoda malih narodov! Tega si tudi slovenski komunisti ne domišljajo, da se Rusija bori za Trst iz ljubezni do Slovincem. Zanimivo je tudi to, da se govori o zamenjavi prebivalstva, če bi imela Jugoslavija dobiti večino Julijske krajine. Nekateri namreč mislijo, da bi komunisti hitro transportirali italijansko prebivalstvo in one, ki bi jim ne bili všeč, kam daleč na vzhod, če dobe oblast v teh krajih. Zato pravijo, da bi bilo treba v pogodbah zahtevati, da se da možnost za preselitev Italijanov iz teh krajev in izpod komunistične oblasti. Tako bi dobili nov problem beguncev.

Kot vidite gleda svet s pozornostjo na tukajšnji košček Evrope, pa naravno tudi mi z nestrpnostjo čakamo, kake odločitve bodo padale na bližnjih konferencah.

BESEDA IZ NARODA

Zahvala pevcem "Ilirije"

Cleveland, O. — V prijetno dolžnost si štejeva izreči toplo zahvalo cerkvenemu pevskemu zboru "Ilirija" v Collinwoodu za tako dragocen spomin najinemu pokojnemu sinu, Edwardu in Stan Brodniku, ki sta dala svoje življenje za domovino.

V nedeljo 7. aprila, ob desetih dopoldne, se je po njihovem za njiju brala sv. maša v cerkvi Marije Vnebovzete in zvečer ob pol osmih pa čudovito lep cerkveni koncert Cantata "Kalvarija".

Torej sprejmite iz srca hvalečni izraz zahvale vsi pevci in pevke zbora Ilirija.

Se počebij naj velja prisrčna zahvala pevovodji Mr. Martin Rakarju za ves njegov trud. Temeljito se je izkazal v svoji pevski sposobnosti in zato zasluži obilo priznanje sebi in celemu zboru Ilirija, ki je tako izbrano in veličastno dovršil ta prelepi koncert.

Srčno hvalo naj sprejme tudi Rev. Francis Baraga, ki nam je med koncertom razlagal pomen vsebine te lepe skladbe.

Z največjim zaupanjem, bova tudi midva v goreči molitvi čimvečkrat ponavljala k Kristusu na križu "Gospod spomni se me" in spomni se tudi vseh tistih, ki so priredili, sodelovali in se udeležili sv. maše in koncerta Tebi v čast in v spomin nepozabnega Edwarda in Stana.

Prav gotovo bosta tudi Edward in Stan prosila pri ljubem Bogu, naj vam vsem skupaj bogato poplača z darovi za večno življenje.

Ostaneva vam vsem skupaj zelo hvaležna,
Anton in Alojzija Kužnik.

Iz urada gl. predsednika SMZ

Cleveland, O. — Vsem uradnikom in članstvu v opozorilo in seveda nekaterim tudi v zahvalo. Ker že par tednov nisem bil med vami, zato čutim lepo moralno dolžnost, da vas opozorim na par točk v našem društvenem delovanju SMZ. Nikdar ne smete dopustiti, da bi minil dan, da nisi čisto nič storil za svoje društvo, bodisi z dobro besedo in še boljše pa z dejanjem, to je, da boš vsaj enega ali pa več novih članov vpisal v svojo podružnico SMZ.

Pomislite sami bratje, da SMZ tvorimo ti, jaz in vsi skupaj. Torej, dokler nismo bili združeni mi, tudi Zveze ni bilo. Sedaj, ko smo združeni, smo bratje, smo v zvezi in želimo biti vsaki dan boljši in večji. To se pravi, da nas je vsaki dan več in da zvezo razširjamo po vsej Ameriki. Ne pozabite, da le z našim aktivnim delom in združenimi močmi bo Slovenska moška zveza napredovala. To imajte vedno pred očmi in porabite vsak dan in vsako priložnost za porast in napredok vaše podružnice in naše celokupne organizacije.

Sicer ne smem reči, da bi bilo letos, do sedaj ravno preslabo

pri nekaterih podružnicah. Reči moram, da so, oziroma, da ste bili pridni in pridobili precej povoljno število novega članstva. Za kar se vam vsem, ki ste bili aktivni do sedaj, najlepše zahvaljujem. Le tako naprej bratje!

In drugim pa, ki niste do sedaj še nič ali prav malo delovali, pa želim, da bi bili v bodoče bolj aktivni in šli z večjim navdušenjem na delo. Čas hitro beži! Posebno pa vam priporočam, da ne pozabite na naš mladinski oddelek, saj veste vsi, da je le v mladini naša bodočnost. Priporočam vam tudi, da se redno udeležujete mesečnih sej svojih podružnic in redno plačujete svoje asesmente. Kjerkoli je mogoče, ustanovite novo podružnico in podvojite članstvo pri svojih starih podružnicah. Bodite v resnici bratje med seboj. Skrbimo, da ko mi umrjemo, da bomo zapustili lepo in veliko Slovensko moško zvezo mlajši generaciji, da bodo naši mlajši nadajevali našo započeto delo naprej in naprej do še večjih uspehov.

Želim vam bratje, veselo veliko noč in veliko uspeha na društvenem polju. Z bratskim pozdravom za večjo in močnejšo SMZ.

Anthony Rudman, gl. preds.

V priznanje Ed. Kovačiču

Cleveland, O. — Vsi prijatelji in sosedje iz okolice Addison Rd., E. 71. St. in Hecker Ave. se tem potom iskreno zahvaljujejo našemu councilmanu Edward Kovačiču, ki se je potrudil za nas in preprečil razširjenje prostorov Universal Dry Cleaning kompanije v naši okolici. Mnogo je imel s tem potov in opravkov predno je ustregel naši želji. Iz hvaležnosti in priznanja, ker se on v resnici potrudil za svojo vardo, ga prav toplo priporočamo vsem vplivcem, da oddajo zanj svoj glas v primarnih volitvah in prav tako tudi jeseni pri glavnih volitvah, da bo ja gotovo izvoljen za okrajnega komisarja. Takih, ki potrebuje naše mesto in naš okraj.

Nettie Zarnick.

Zmagoviti pohod slovenske pesmi v Rimu

V Rimu, dne 27. marca 1946
Pretekli teden je slovenska pesem, z njo pa tudi slovenska misel tukaj v Rimu vprico številnega mednarodnega občinstva doživela najlepše slavlje. Pevski zbor "Slovenija" iz begunskega slovenskega taborišča napovedan njegov koncert. Pevski zbor, ki ga vodi pevovodja g. Andrej Pogačar, je tako šolan in ima tako izbran pevski material, da bi ga nekda v domovini utegnil prekositi edino le Akademski pevski zbor. Rimski slovenski kolonija, ki je imela nalogo organizirati ta koncert, je bila vprico soglasne hvale od vseh strani vendarle

maloverna in je večina resno dvomila v uspeh. Zdaj pa, ko je koncertni teden končan, je soglasna misel vseh, da je ta zbor v Rimu storil čudovite stvari v čast in slavo slovenskega imena, kar je vprico razmer, ki v njih na vseh koncih in krajih Slovinci morajo živeti, silnega pomena za nas vse.

Na praznik sv. Jožefa je slovenski novomašnik mariborske škofije g. Belej pri sv. Petru na glavnem oltarju (katedri) bral svojo novo mašo. Zbrala se je k tej slovenosti vsa slovenska rimska kolonija, z njo pa serviglianski pevski zbor, ki je visoko povzdignil slavje s svojjo dovršeno pesmijo. Kakor se nikoli doslej je slovenska maša in Marijina pesem iz ust mešanega zbora donela iz presbiterija po širni Petrovi baziliki. Novomašniku je asistiral slovenski asistent DJ, pater Prešeren, ki je bil tudi novomašni pridigar. Novomašni svatje pa so bili vsi v Rimu prebivajoči Slovinci na čelu z dr. Krekom.

Drugi dan ob pol petih popoldne je bil napovedan pevski koncert v dvorani sv. Belarmina na Ogrskem trgu. Vsa pričakovanja optimistov so bila prekošana in pesimisti silno prijetno presenečeni. Dvorana je bila nabito polna mednarodnega občinstva, ki je od točke do točke vedno bolj strme občudovalo lepoto slovenske pesmi in ubranost zbora. Prva točka je bila Gallusova "Tako umira pravilnik" v latinskem jeziku. Sledile so razne umetne in narodne, zaključili pa sta koncert veličastna "V Gorenjsko cizram se skalnato stran" ter udarna "Hej, tretji maj!" ki je himna Sloveniji. Lahko se reče, da še nikdar noben pevski slovenski zbor dolej še ni pel pred tako izrazitim mednarodnim občinstvom, saj so bili zastopani vsi narodi vseh 5 delov sveta, ki so tukaj od najlepše strani mogli občudovati našo pesem ter razumevati slovensko narodno dušo, njegovo kulturo in narodno teženj slovenskega naroda.

V četrtek 21. t. m., opoldne so pevci bili sprejeti od sv. Očeta v posebni avdienci, kar je pomenilo spet novo največje priznanje trpečemu narodu, ki so ga tukaj zastopali serviglianski slovenski begunci s svojimi pevci. Najbolj značilno je, da je ta skupina slovenskih katoliških beguncev bila deležna ne navadne odlike, da je pred pazem smela v pozdrav in slovo zapeti slovenske pesmi. Ta nastop je na sv. Očeta napravil močnega vtis ter je papež ob Marijini pesmi kakor v molitev zatopljen sklenil roki in poslušal, poslušal. Sveti Oče je namreč sam glasbeno visoko izobražen. O tej avdienci je vaticanjsko glasilo "Osservatore Romano" v petek 22. t. m. v svojem uradnem delu, kjer poroča v kratkih vrsticah o avdiencah kardinalov in drugih, na koncu prinesla tole obširno poročilo:

"Njegova Svetost je nato sprejel v posebni avdienci skupino 60 Slovincem iz begunskega taborišča v Serviglianu (Ascoli), ki so prišli v Rim zahvalit se papežu za vso Njegovo velikodušno pomoč iz korist beguncev. Skupino, ki jo je predstavljal prečastiti pater Anton Prešeren, slovanski asistent DJ — sestavlja pevski zbor, ki je tudi priredil vokalni koncert v župnijski dvorani Sv. Roberta Belarmina pod vodstvom predgospoda Andreja Pogačarja.

Svetega Očeta so sprejeli z živim navdušenjem in s pesmijo "Ti si Peter — skalal!" ki so jo peli v slovenskem jeziku. Nato pa je pevski zbor podal še nežno občuteno hvalnico Najsvetejši Devici. Ko so na koncu sprejeli apostolski blagoslov, so vsi obnovili Njegovi izrazi svojega najljubljega priznanja, zahvale in najbolj žive vere."

Pevski koncert se sam na sebi, še bolj pa sprejem pri sv. Očetu ter poročilo vaticanске

glasila, je za ta pevski zbor zainteresiral vse glasbene kroge v Rimu. Najprej je vaticanjski radio naprosil pevce, naj bi zapeli nekaj pesmi zanj. To se je zgodilo v petek popoldne. Istotčasno so glasbeni krogi prosili, naj bi zbor dal še en koncert, in sicer v nedeljo v isti dvorani. Župnik župnije sv. Belarmina, ki je pevskemu zboru docela brezplačno dal na razpolago prelepo dvorano, je naprosil pevce, da bi peli v nedeljo opoldne pri maši slovensko mašo. Velika cerkev, ki je le malo manjša kakor cerkev sv. Jožefa v Ljubljani, je bila nabito polna ljudstva, ki je presenečeno poslušalo s kora za oltarjem tako lepo petje. Omeniti je namreč treba, da zbornega petja v Rimu malo slišiš.

Ni čuda, da je koncert v nedeljo popoldne vključil neugodni uri spet napolnil veliko dvorano. Tokrat je pevski program bil v prvem delu sestavljen iz cerkvenih pesmi, drugi del pa so v glavnem delu bile narodne pesmi. Kako je ta koncert uspel najbolje dokazuje poročilo vaticanjskega radia, ki je v nedeljo zvečer podal tole poročilo o koncertu:

"Nocoj smo se udeležili v župni dvorani sv. Roberta Belarmina koncerta. Prepeval je zbor slovenskih beguncev, ki ste ga mogli poslušati v naši večerajšnji oddaji. Neverjetno je, kako morejo nekatere same na sebi tako enostavne stvari v človeku vzbuditi najgloblje občutke. Ob tem zboru, ki je v glavnem sestavljen iz same mladine, smo se morali trajno poglabljati v razmišljanje: najsi so peli slovesne pesmi, ali pa so dali duška segavosti svoje prijetne narodne glasbe, ki je vedno plavala nad glavami in dušami vseh navzočih, polna ožetosti. Hudo mora biti prepevati pesmi o domovini, žalostne pesmi, vesele pesmi, zlasti če jih prepeva zbor, ki je sestavljen iz samih beguncev.

Prvi del je obsegal verske polne zlasti pobožnega čustva, pesmi, blagovozvočne in polne, ki ga vsako slovensko srce goji do Nebeške Kraljice in Božje Matere. Toda nato je močno ugaljal drugi del petja, poln in značilen, kjer je mlad duhovnik težko žalostno pesem spreminil v šegavo in hudomušno. Zbor je brez dvoma veličasten, discipliniran, vpet in povezan, zlasti v ženskih glasovih in ima prav posebno lastnost, da zna biti dober tolmač čustev, kar je značilno za lastnost slovenskih zborov. Poslušalci so do zadnjega napolnili dvorano ter so zahtevali, da so pevci morali svoje pesmi ponavljati. Med poslušalci smo opazili tudi škofa Mons. Angela M. Ocampo iz Kolumbije."

To je kritika glasbenega kritika vaticanске oddaje postaje o koncertu slovenskih pevcev v Rimu.

Vaticanjski radio je v soboto ob pol desetih zvečer oddajal slovensko petje tega zbora ter je hkrati tega dne podal tudi članek o Slovincih. Tudi v ponedeljek je vaticanjski radio oddajal slovenske pesmi, v torek pa je članek o Slovincih s slovenskim petjem oddajala poljska oddaja tega radia. Oddajala bi bilo še v nekaterih drugih jezikih. — Omeniti moramo še, da so v petek naši pevci peli tudi Poljakom, ki so jih za ta koncert posebej prosili in povabili.

Vaticanjski radio o Slovincih
Članek, ki ga je ob pevskih nastopih slovenskih pevcev v Rimu oddajal vaticanjski radio, se glasi:

"Na meji zahodnega evropskega sveta, na ozemlju, kjer se prelivajo zahodni in vzhodni kulturni vplivi in se stikajo tri glavne evropske narodnostne družine, vključ vsemu zunanemu ogražanju in notranjim krizam že tisoč dvesto let svojjo neomajno zvestobo Petrovemu sedcu izpričujejo peti slovenski narod.

Leta 745. po Kr. r. se je v krstom slovenskih kneževih Gorazda in Hotimirja začelo pokristjanjevanje Slovincem, ki so prvi izmed Slovincem sprejeli luč Kristusovega evangelija. Kot skoraj vsi mladim srednjevškimi narodi, so tudi Slovincem irski potujoči misijonarji (peregrinanti pro Domino) posredovali vnote krščanske vere; Iree snoti Modest je postal prvi slovenskega ozemlja. Največ razcvet kulturnega in verskega življenja v stari slovenski dovin pomenijo tista leta, sta sv. Ciril in Metod naša narodovitejšje polje svojem postolatu v Panonski Sloveniji kneza Koclja, ki je izmed vladarjev svoje dobe najbolj razumel katoliški univerzitetem Ciril-Metodovega misijonskega delovanja.

V usodni povezanosti evropskega zahodno družbo so Slovinci kmalu osvojili vse dnote srednjeevške krščanske kulture. Nemški kronist Hermann Mond jim je že v 11. stoletju mogel dati tole sijajno spomin: "Ni na svetu naroda, ki bi bil bolj vnet za božje čast, nje in ki bi bolj spoštovali svojih hvonike kakor so to Slovinci. V krščanski veri so srednjeevški Slovinci našli moči, da vztrajali pred vsemi nevarnostmi, ki so jih njim in vse evropski skupnosti prinašali tabori, Madžari in Turki. V letnih bojih s turško ekspanzijo so Slovinci bili deli pomenjstva, za katerim drugi evropski narodi niso mogli razvijati svoje kulture no življenje. V 16. stoletju je ogrožanju po islamu protestantizma, ki je ogrožala slovenski narod, zlasti po svem obsegu navdušenja. Kakor protestantizem ni mogel udejeti pravega katoliškega ha in zvestobe slovenskega stva Sv. Sedežu. Ko se je leta 18. stoletja slovenski narod čel zavedati svoje narodne individualnosti, so na čelu prizadevanja stali katoliški hvoniki. Temu dejstvu je pripisati, da se slovensko rodno prizadevanje nikdar izmiličilo v kak pogost ekstremni nacionalizem. To predvsem zasluga božjega žabnika Antona Martina Škoka, mariborskega škofa (1862), ki je na najbolj način znal druževati ljubečega Boga, do Cerke in do njegova milega naroda.

V 19. stoletju so katoliški venci z vso vmo in uspešnostjo uresničevali navodila njihovih velikih papežev. Katoličani gibanje je pod vodstvom Missa Mahničca, kardinala Antona Mahničca, popolnoma zajelo vsi venski narod s svojimi misli, kulturnimi in socialnimi organizacijami. Za versko in pravno oblikovanje so skrbele Marijine družbe. Vren socialni program je predvsem dr. Janez Ev. Orlovski čigar socialne ideje je med dno najbolj uspešno organizacijo Orlovski mladinska organizacija.

Kot zaveden katoliški slovenski leta 1918 stoji svobodno državo Jugoslavijo. Takoj so spoznali, da je va posebna naloga v organizaciji katoliške Cerkve zblizevati čene vzhodne Slovence s slovensko Cerkvijo. Temu cilju se so navodilih Sv. Sedeža posvečali velik del svojih sil.

Vsa ta prizadevanja v prekinila druga svetovna vojna, na ki je vprav katoliški slovenski narod. Okupacija fašističnih sil je v prekinila (Nadaljevanje na 3. strani)

...je htel razlagati, da
...tudi borba proti Turkom
...stoletjih vojaški
...imela pa je silen
...pomen in tudi uspeh. S
...se je obrzala vojaška
...se je tudi poživlja-
...in ta ideja je čez
...pognala nove rodove
...ta ideja je po stolet-
...idejno, ampak tudi
...zmagala.
...se je še vedno upiral
...nemu nastopu. Tedaj je
...iz Velikih Lašč
...vojak, toda skoraj
...opazujem borbo pro-
...izmu in borbo za na-
...za obstoj naroda
...nekaj težkega. Toda
...se kaže junaštvo.
...se prvih Legionar-
...Kranjca in
...samo s petnajsti
...začeli borbo proti ko-
...Danes nas je tisoč.
...čakamo!"
...je kurir iz Dobrepolj.
...kratko poročilo po-
...Perneta:
...predhodnica je bila
...Naletela je na dosti
...sovrážnika. Fan-
...mo mogoče zadržati,
...v naglem naskoku
...Sovražniku so uničili
...avto in mu prizadeli
...rapih. S tem se je bor-
...Poročilo je bilo
...Potrjnik škocijanske
...je prvi dvignil:
...se sklepamo? Bor-
...že začela. Kocka je
...je padla . . .
...na dvorišču so pol-
...vali vojaki:
...za turškim gričem,
...je dost' fantičev,
...na nas vojskujejo. . ."
...prišli no dvorišče po-
...se je pesem še bolj
...je legal na zemljo. Iz
...starenskega gra-
...majale sence in pos-
...je bolj črne in strašne.
...pod gradom so rado-
...provarjali v soji šume-
...Nekje globoko pod
...je zburcel studenec.
...je legala v grob nedel-
...septembra 1943, ko so
...privreli od vseh
...se utaborili v turja-
...*
...v gradu je zgodaj
...Pantje sicer niso bili
...ar pa so vedeli, da jim
...prineslo nove napore,
...zgodaj. Večerno tiši-
...slišno motili trdi
...grajskih vratih.
...je enakomerno koraka-
...grajskih vrat do stare
...je kdo tekel preko
...Okrog desetih se je
...iz daljave močna ek-
...pa so se nemir-
...v pisarni poveljni-
...čnik pogledal na uro
...od okna. Še enkrat
...šel močan pok.
...mirali most na Ra-
...je obrnil oficir od ok-
...so komunisti že v
...je omnil nekdo.
...je kurir že pris-
...Dobrepolje?"
...za jamejo komunis-
...mora s svojim takoj
...zani. Jutri jutraj po-
...ni načrt, naj zasede
...tudi, ampak naj se takoj
...proti Tujaku."
...je kurir prišel, ima po-
...v rokah."
...kotu je privijal ra-
...naj Ljubljana odda

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

nedolžni fantje, tako strahovito pobiti in mučeni od zveri v človeški podobi, sedaj naši priprošnjiki v nebesih tako sramotjenje ne omaja, ker mi smo videli s svojimi očmi, kaj se je godilo, tam pa ste bili izpostavljeni samo sovražni brezbožni propagandi. Pravijo nam, da so med temi obrekovalci tudi taki, ki hodijo v cerkev in ženske, ki hočejo veljati za katoliške. Da, to boli. Pa naj vedo, da molimo zanje kot molimo za vse preganjalce. Naši novi svetniki mučenci v nebesih prav tako prosijo zanje in za ves slovenski rod. Zato pa ne izgublamo upanja, da bo Titov komunizem prav tako žalostno končal kot je Hitlerjev nacizem.

Naj omenim še to, da so trpeli tudi drugi redovi in še trpe. To ste že slišali, kako so usmiljenke pregnali. Ko so vse izgubile in ko so jim preprečili vsako delo, so hotele na Francosko, kjer je njih materna hiša. Niso jih pustili. Pa vam rečem, da so se zelo dobro držale. Silno majhno je število tistih, ki bi jih nove razmere zapeljale in izpeljale. Tudi lazariste, ki izvirajo od istega vsa. Vincencija Pavlanskega kot usmiljenke, je novi čas zelo zadel. Precej jih sedi v ječi. Drugi poskušajo na razne načine rešiti, kar bi bilo mogoče rešiti. Skušajo se do skrajne mere dopustnosti prilagoditi novim razmeram, da morejo še delati v cerkvah, da morejo še kako do mladine in da ohranijo čim več za tisti čas, ko pade komunistični režim, ki je zadržal našo Slovenijo. Tudi svetni duhovniki iščejo potov, da store kar mogoče v teh strašnih razmerah za rešitev duš. Nekateri morebiti gredo predaleč, pa kdo bi jih mogel soditi, ko so razmere tako zmešane. Lahko pa mi verjamete, da je resničnih odpadnikov in prijateljev komunističnega režima med duhovniki prav majhno število. Pa med njimi je resničnih odpadnikov. Eden je celo naravnost prestopil v pravoslavlje, da bo pri režimu v boljši luči. Pa vse to so izjeme. Narod in njegova duhovščina bo vzdržala na pravi poti, naj bodo žrtve še toliko.

MALI OGLASI

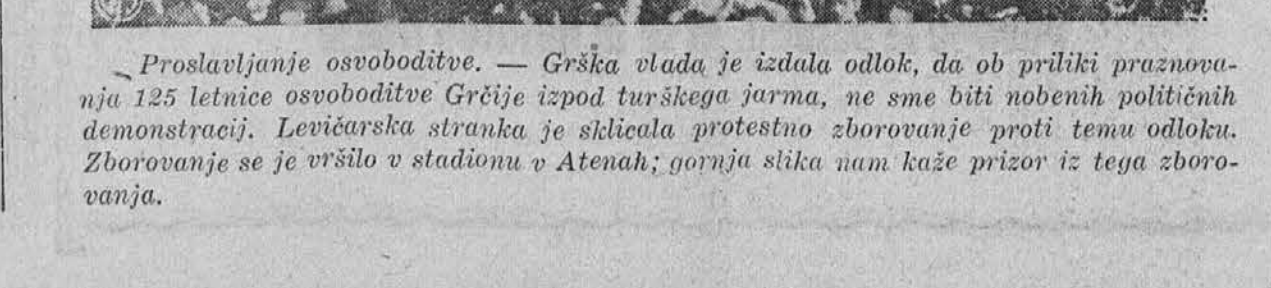
Išče stanovanje
Zakonski par brez otrok želi dobiti stanovanje 3 ali 4 sobe med E. 65. in E. 121. St. Kdor ima kaj, naj pošle naslov v uredništvu tega lista. (74)

Slovensko-ameriška
Kuharica se sedaj dobi v Clevelandu
Dobite jo v pisarni August Kollander, 6419 St. Clair Avenue pri Jožetu Grdini, 6113 St. Clair Ave. Oba imata knjige v zalogi in bosta rada postregla rojakinjam, ki želijo imeti to lepo, veliko in koristno knjigo. (Mon.-Wed.-x)

Za cementna dela
kot pločnice in driveways pokličite
John Zupancic
18220 Marcela Rd.
Tel. KE 4993
(Mo.-x)

Vas muči glavobol?
Nabavite si najboljše tablete proti glavobolu v naši lekarni.
CENA 50 CENTOV

Mandel Drug
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
SLOVENSKI LEKARNAR
15702 Waterloo Rd.
Cleveland 10, Ohio
Lekarna odprta: Vsak dan od 9:30 dopoldne do 10. zvečer.
Zaprta vsak dan ob sredah.

ŽIVI VIRI

IVAN MATIČIČ

"Hm, o čem ste pa govorili?"
"O čem? O vremenu in podobnik stareh."

"V redu. Prehajamo torej na samega simbo. Nam je stvar sicer precej jasna, vendar bi nas veselilo, ako nam še sam točneje razložiš, kako je bilo."

"Kako je bilo? Kamneje je vpilo. In ko sem gledal tisto in videl vse od kraja, me je obšlo nekaj in sem začutil, da je bilo kokar diha božji. Simba je bil samo eden, in če bi bilo deset poglavarjev, vsi bi morali pasti, ko kamenje vpije."

"Prav, ali povej nam, kako si

to napravil?"

"Kako? Vzel sem puško in se postavil k lipi."

"Torej iz zasede si ga? Ni posebna hrabrost."

"Spodoneje bi bilo, stopiti predenj, ali bilo bi težavno. Prepričali bi mi prej bi padel jaz nego on. To pa bi ne bilo prav, kajti pasti je moral on, v prvi vrsti on!"

"Si bil sam? Ti je kdo pomagal?"

"Niha."

"In potem si pobegnil, ne?"

"Bil bi nespamet, če bil čakal doma."

"To je res, toda si imel nek določen cilj, kamor si bežal?"

"Gazil sem pač v gozd."

"Tisto že. Vendar si, recimo, že spotoma mislil na Razklani hrib."

"Razklani hrib, to je nekaj drugega."

"Seveda, se pa nanaša tudi na prejšnje okolnosti. Razklani hrib je sila važna postojanka, spričo te je vse drugo zatemnelo in ne prihaja več toliko od izraza. Na tisti nesrečni postojanki so vas torej užugali. Saj ni kaj očitati, držali ste se čudovito, toda kaj hočete proti taki premoči! Vam je predla trda, kaj?"

"Kakor se pač vzame."

"In niste pričakovali prav nikake pomoči?"

"Odkod neki?"

"Geleml Kerub se vam čudi, rekel bi, divi se taki hrabrosti. Le kdo vam je dajal toliko poguma? Nekdo je moral pač biti, ki je vodil tisto čudovito bitko, ne?"

"Vodil sem jaz."

"Ti? Ni bil Bršlin glavar?"

"Ne."

"Poveljnika Gunto je bil nekdo popadel z nožem."

"Da, jaz sem ga."

Geleml Kerub pomišlja, prelistava zapise ter z nekim občudovanjem pogledava fanta. Končno pogleda na uro in vstane. Tolmač se okrene zopet k Branu:

"Velja za danes. Gospod pravi, da podpišeš to, kar si izjavil, da ne bo dvomov."

"Velja, Podpišem."

Geleml Kerub si miren prižge cigareto. Potem veli, naj odvedejo številko v celico. Preden pa odidejo, šepne še nekaj tolmaču.

Na dno! Spotoma kramlja tolmač z Branom kar zaupno.

"Preiskovalni je s teboj povsem zadovoljen, kar redko najdeš pri njem. Zato je tudi odredil, da se ti ja nič ne pripeti in da te spravijo lepo v tvojo gajbico. Veš, doli na dnu pa je neki učitelj iz Svitana že skoro mesec dni in se mi smili, pa si mislim, če bi ga hotel ti nadomestiti za nekaj dni, da si malo opomore. Saj ni nič hudega doli, le bolj temno je, tisti človek pa je bolj rahlega zdravja in mu tema ne prija. Saj me razumeš, le dobro hočem njemu in tebi."

"Razumem, razumem."

"Torej za dan ali dva, potem se bo našel kdo drugi."

Na dnu so tista vrata zaškrta, ječar je posvetil noter — in Brana je zazeblo. — "Pri-di ven!" — Človeška senca se je dvigala kot bi vstajal mrtvec; sama kost, a skoro je ni moč spraviti na noge. Bran sam je stopil noter in pridvignil; in dve dlani sta se dotipali, se ujeli, stisnili...

Živi mrtvec, učitelj iz Svitana, je kleknil ven — in težka vrata so se zopet zaprla.

Skozi dvorišče so prignali nov roj novincev. Sami beli so

bili, močno vkleknjeni. Poglavov Jernejec je oprezoval pri vratih; pustil je tudi plažo in se izmuznil iz obednice, kakor hitro je slišal, da prihaja kaj svežega, prav kot bi mu prinali novinci na ramah samo cvetočo pomlad. — "Jo, Odri-nov!" je kleknil. "Murnov! — Gabrov! — Jo, Strajnarjev tu-di!" — Roj je krenil mimo po hodniku; Jernejec je samo pokamil tovarišem, tako rad bi jim stisnil roko, povraščal jih po domu, a straža ga je kar neprijazno dirnila.

Geleml Kerub je žel. Novim oštevilčenim je dokazoval, da so se vedli uporno, topli in brali Ligure ter se pajdašili z razbojniki. Vse mogoče je skušal iztisniti iz njih, zlepa in zgrda, da bi si ustvaril čim popolnejšo sliko velike pogorske zarote. In se je z vso vnemo trudil in prizadeval, da to stvar do konca dožene in jo kakor z zlatom povezan šopek izroči končno velikemu šajajulu. Pogreznil se je v kopico zapiskov, iskal niti in vezi in pisanih cevtk — in zavozlana zagonetka se mu je kaj spretno odvijala bolj in bolj pestra in zanimiva. Pri vsej obliki poslov so pa navdajale neugnanega Keruba še neke druge brige. V prestolnici vre in po vseh mestih narašča upornost; izgredu tu, spopadi tam, ječe so polne. Vestnemu Kerubu pa končno tudi ni bilo neznano, kako pisano zro ljudske množice na Saluj-harum. Ni izključeno, da ga lepega dne naskočijo — in tedaj se resnično pogrezne temno zidovje in on, geleml Kerub pogine na dnu morja. Na vse to pomišlja vestni raziskovalec in s tem večjo vnemo brska po zapiskih. — Ne, tisto na Razklanem hribu ni malenkost! To je velika, silna, široko zasnovana stvar, in tu tči ključ za pravilno rešitev pravde. Od tu so razprežene niti in zveze z ostalimi deli pokrajine! Dasi te niti niso še vidne in otipajive, jih je treba razgaliti, položiti na dlan na ta ali oni način! Kakor nalašč: našuntane množice vstajajo proti močni roki, evo živih dokazov, kako se je del pokrajine dvignil proti samemu ligurskemu božanstvu! Mar ni potrebna močna roka Saluj-haruma? Da, potrebna je kakor vsakdanji kruh, bodo vikale množice — in strasti se bodo polegile!

Geleml Kerub se je razvnel in s podvojno vnemo koval dalje. K zaslišanju vse številke po vrsti! In je tipal kar mogoče previdno, zavijal daleč po ovinkih, stiskal iz njih, polagal jim tako rekoč na jezik to kar bi rad slišal. Niti, vezi, zarota! Napad na oboroženo silo! Pomor božanstva! — Številke so gledale, niso razumele. — In Geleml Kerub je rohnol, tulil, s pestmi razbijal po mizi — in jetniki so s strahom spoznali, da je geleml obseden, popolna zver. Drugega za drugim je nagnal ven. In ko je vstopila poslednja številka, se je utrnula pravdarju poslednjada. Bil je že močno upehan, vendar je skušal biti napram tej številki kolikor mogoče obziren in vljuden. Polagoma pa mu je šlo po vodi tudi to poslednje upanje. — Ne, Bran ne ve nič o kakih vezeh. Kar je bilo, je na dlani, vse jasno dokazano. In zarota proti neke-mu božanstvu? Ne, Bog jim je priča, nikakega božanstva niso videli.

Na dno! Tam bodo govorili! Silovito je pritegnil Kerub. Kopel, klešče, zolje, nohti, vest! Vse hkrati naj deluje! Avtomat, činele, breknala, loba-

ni — vse naj govori kar najglasneje!

Vid stoji v kopeli čisto gol. Iz polnega vedra mu zliža temni krop na hrbet in po nogah. V vročem dimu se zivja golo telo, njegov krik se duši v vrešču avtomata.

Bran sedi v posebni čumnati na stolu. Eden mu visi na rokah, drugi mu s tenkim šilom izprašuje vest.

Velij ima pripeto eno roko k železnim vratom, drugo zapeto k steni. In temni odpira težka vrata, jih zopet zapira.

V veliki čumnati je ples. Nekdo bje v kotu ob činele, in dvoje, troje golih teles sunkovito poskakuje. Odrinov in Strajnarjev talita, zaganjata se skoro do stropa, a temne rožice pritkajo razbeljene roglje h golim telesom. Gabrovemu tišči nekdo roke, drugi mu zabija žeblje za nohte. Murnov se valja po tleh, rabelj ga brca, tepta po njem.

Milost — milost! S povzdignjenimi rokami prosijo številke, milo, strahotno.

Izmenjati! — je velel Kerub in se sprehajal dalje od čumnate do čumnate.

Z Velija so strgali oblačilo in po njegovem životu so zažviž-

gali jermeni. Velij se otepava in ko uzre Keruba in tolmača, z beležnico v roki, ga popade in skozi žvižg jermenov pljune: "Fej! Simba je poginil, — kasarna se je zrušila, — krдела so vzela konec, — vašemu goltu se je zataknila kost! Fej!"

Na kolena!

Številko so zbili k tlom. In preden se je Velij zavedel, je že imel težke klešče v ustih. Fant je naglo sunil z glavo v stran, toda klešče so se že oklenile prednjih zob. Fant je zgrabil za rabljeve roke, le to mu pa patišnile glav- ob tlak. V ustih je hreščalo, klešče so vleklo golo številko po tlaku okrog, pa trgale, lomile iz čeljusti zob za zobom. Kri se cedi iz ust, ves obraz je obrizgan s krvjo, toda klešče še ne puste, in golo telo kolobarj po krvavem tlaku — in divja melodija ne umolkne.

Bran je stal v kropu. — "Nehajte!" je vpil. "Kaj se hočete? Da sem šolo sažgal? Da, zažgal sem jo, zgorela je. Pogorje je pogorelo, Brjanija na tleh, — božanstva konec! Nehajte!" — Tolmač prisluskuje, piše. H koncu vstopi Kerub pa se znese nad rabljem. Kaj počno s to številko! Te številke vendar ne smejo žaliti, je dragocena številka! — Brž je bil Bran iz korita. Kerub ga je kar moč prijazno

pogledal in rekel, naj opo-

je bila pomota.

Tineta imajo v mali En-ti. Ubrano udarjajo breknala in temni objema-belo polt. Ima li fant ta? — šepče temi in gova roka otipava bele ima morda celo neveste! Ima rad? Jo bo kdaj? Temna roka boža nize in belo polt in godba igra no. — Če bo nevesto okrem se treba pač okrepiti. In temna roka dotiplje, se skrčijo — in temna silovito stisne... "Jo!" čevit krik iztisne Tine-ti oči se mu izbuhnejo od bolečine, ves život mu no zatriplje in kakor zdrkne na kolena. Kerub raz zapleše Tinetu pred živaski, strasten; njega se reži sobast, belj. Le za hip je ujetov pogled te prikaznato se mu je vse steno krčevito utripaje in belo telo na tleh.

Jesti, počivati, krepiti (Dalje prihodnjiki)

Thomas Flower Shop
SLOVENSKA
CVETLIČARNA
CVETLICE ZA VSE SLUČAJE
Lepo delo in točna posredn
14311 ST. CLAIR AVE
Tel. GL 4316

Soap for Singers' Salvage

Rose Bampton and Helen Jepson, stars of the Metropolitan Opera, take time out from their careers regularly to see that every drop of used fat from their cooking is saved and turned in. It is urgently needed to help make soap.

Najboljše oblečene ženske v Ameriki. — Emil Hartman, direktor New York modne akademije, je 11 ameriškim ženskam odlikovanje kot najboljše oblečene v Ameriki. Na sliki ga vidimo s šestimi teh ki si lahko prvoščitajo najfinije obleke v Ameriki.

NOVICE... z vsega sveta

NOVICE... ki jih potrebujete

NOVICE... ki jih dobite še sveže

NOVICE... popolnoma nepristranske

NOVICE... kolikor mogoče originalne

NOVICE... ki so zanimive

vam vsak dan prinaša v hišo

AMERIŠKA DOMOVINA

Povejte to sosedu, ki še ni naročen nanjo

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON 4118

AUGUST KOLLANDER

V SLOVENSKEM NARODNEM DOMU

6419 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio

HENDERSON 4118

NAZNANJA:

DA pošilja denar v vse kraje stare domovine potom navadne značne pošte (AIR MAIL) in potom kabelna. Vsaka pošiljateljica jamčena;
DA prodaja zaboje za pošiljanje hrane in obleke v stari kraj;
DA opravlja notarske posle.
Postrežba pri Kollanderju je vedno točna.
Obrnite se nanj v vseh zadevah, ki spadajo v njegov delokrog.

V BLAG SPOMIN

TRETJE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA DOBREGA IN NEPOZABNEGA OČETA IN STAREGA OČETA

Ignac Dolenc

ki je zatisnil svoje oči
30. marca 1943.

Kako pozabiti to gomilo, kjer blago Tvoje spi srce, ki nam brezmejno vdano bilo ves čas do zadnjega je dne.

Zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni mraku, kjer ni noči, resnice sonce ne stemi, tam sonce sreče Ti ne vgasne.

Tvoji ljubci

MRS. CECILIJA MASEK, hči;
FRANK, zet;
VNUK.

Cleveland, O., 15. aprila 1946.

V BLAG SPOMIN

PETE OBLETNICE SMRTI SOPROGE IN MATERE

Rose Zalokar

ki nas je za vedno zapustila dne
15. aprila 1941.

Pet let je že poteklo kar zapustila si svoje drage v naših srcih vlada žalost ko spomin na Tebe budimo Večni Bog Ti daj plačilo spavaj v grobu zdaj sladko.

Zaujoči ostali

FRANK ZALOKAR, soprog;
FAANK in EDWARD, sinova;
THERESA poročena Buckley hči

Cleveland, O., 15. aprila 1946.